

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Богдан П.С.

студент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

СУТЬ ТА ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ

Розрахунки з бюджетом (зобов'язання підприємства перед бюджетом) – це особлива і важлива ланка економічного взаємозв'язку між державою та підприємствами. Складність встановлення податкової системи зумовлена суперечністю інтересів держави та суб'єктів господарювання. За цих умов підприємства намагаються оптимізувати своє податкове навантаження шляхом легальних, а іноді і нелегальних схем, однак, так чи інакше, при веденні обліку зобов'язань перед бюджетом вони мають дотримуватись всіх законодавчо-нормативних та методологічних принципів.

Розрахунки підприємства із бюджетом впливають на його платоспроможність та фінансову стійкість, формування фінансових ресурсів та інвестиційну діяльність, конкурентоспроможність продукції та загалом на поведінку підприємців щодо будь-якої діяльності – операційної, інвестиційної чи фінансової. Рівень цього впливу залежить від системи оподаткування – самих податків, рівня їх фіскальності, методів їх справляння, стабільності та досконалості системи. Недосконалість податкової системи змушує суб'єктів підприємництва відмовитись від легальних методів господарювання, ухилятися від сплати податків.

Ступінь впливу розрахунків підприємства з бюджетом у розрізі податків розкривається через поняття «податкового навантаження», яке можна визначити як частку підприємницького доходу, яка вилучається державою у суб'єкта підприємництва через систему податків та зборів до бюджетів різного рівня [1].

Методика обчислення зобов'язань перед бюджетом – це алгоритм обчислення конкретного податку чи збору, поданий у

словесній формі або за допомогою формул. Він має взаємопов'язану послідовність (рис. 1).

Рис. 1. Етапи обчислення сум податків і зборів

Джерело: складено автором

Згідно зі ст. 7 Податкового кодексу України під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи [2]:

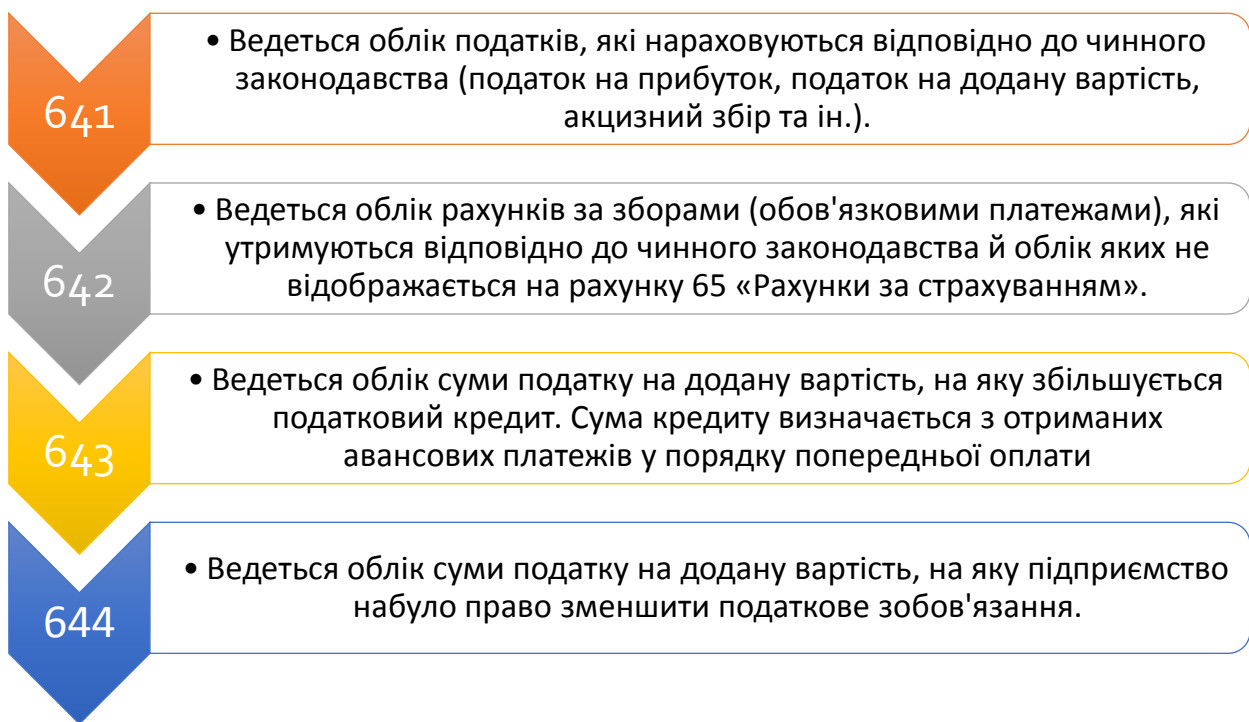
- 1) платники податку;
- 2) об'єкт оподаткування;
- 3) база оподаткування;
- 4) ставка податку;
- 5) порядок обчислення податку;
- 6) податковий період;
- 7) строк та порядок сплати податку;
- 8) строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку.

Основні елементи, такі як об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку, податковий період, строк сплати податку доцільно визначати правильно для вірної сплати податків.

Для узагальнення інформації про розрахунки за всіма видами платежів до бюджету з юридичних та фізичних осіб, а також з фінансових санкцій, які вносяться у бюджет, використовується

рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами». До цього рахунку відкривається чотири субрахунки (рис. 2) [3]:

- 641 «Розрахунки за податками»;
- 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»;
- 643 «Податкові зобов'язання»;
- 644 «Податковий кредит».

**Рис. 2. Субрахунки рахунку 64
«Розрахунки за податками й платежами»**

Джерело: складено автором за даними джерела [3]

Аналітичний облік на рахунку 64 – «Розрахунки за податками й платежами» ведеться в розрізі видів податків і платежів.

Кореспонденція рахунків з нарахування податків і платежів здійснюється за такою схемою: за дебетом відображаються рахунки нарахованих доходів та витрат тощо, з яких вираховуються, або до складу яких входять відповідні суми податків та обов'язкових платежів, а кредитуються по відповідних субрахунках рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами».

Згідно п.18 П(С)БО 16 «Витрати» податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг) відносяться до адміністративних витрат і відображаються на рахунку 92 «Адміністративні витрати» [4].

Первинними документами для нарахування податків є розрахунки бухгалтерії, з розрахунків з ПДВ – податкові накладні, а для нарахування митних платежів – вантажна митна декларація.

Перерахування податків та обов'язкових платежів здійснюється на підставі платіжних доручень. Крім того, про сплату податків можуть свідчити виписки банку.

Отже, існуючий підхід щодо методики бухгалтерського обліку розрахунків з бюджетом передбачає розгалужену систему облікового відображення операцій, залежно від податку чи збору, який розглядається; причини виникнення відносин між підприємством та державою, різновиду обліку. Керуючись нормативною базою, підприємство зможе правильно і вірно розраховувати обсяг розрахунків з бюджетом та відобразити його у своєму бухгалтерському обліку без помилок і порушень.

Список використаних джерел:

1. Богославець Т.І. Аналіз податкового навантаження та його вплив на кінцеві результати діяльності суб'єкта господарювання [Електронний ресурс]: Збірник наукових праць НТУ. – 2009. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
2. Податковий кодекс України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» зі змінами і доповненнями, затверджена наказом МФУ від 30.11.99 р. № 291 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Законодавство України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Законодавство України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>